

The English version of this Decision immediately follows

המרכז הבינתחומי הרצליה

כ' בתשרי תשפ"א
8 באוקטובר 2020

תיק משמעת מס' 3/2020
בעניין סטודנט פלוני - (להלן: **הסטודנט**)

החלטה

מבוא

1. תיק דנן עניינו בסטודנט במרכז הבינתחומי הרצליה כנגדו הוגשה קובלנה מיום 11.09.2020 בה הואשם בהונאה בבחינה על פי סעיף 2(3) ו/או הפרה של הוראות המתייחסות לבחינה על פי סעיף 2(6) לתקנון המשמעת של המרכז הבינתחומי (להלן: **"תקנון המשמעת"**).
2. בקורס דנן התקיימה הבחינה באופן מקוון וללא משגיחים וזאת בשל האילוצים שנכפו, בין היתר, על הבינתחומי הרצליה עקב התפרצות נגיף הקורונה. המרצה בקורס (להלן: **"המרצה"**) הכין ארבע גרסאות שונות לבחינה. טרם הבחינה, הסטודנטים בקורס חולקו באופן אקראי ל-ארבע קבוצות שונות וכל קבוצה קיבלה גרסה אחרת של הבחינה. יוער, הסטודנטים לא ידעו כי המרצה טרח וחיבר ארבע גרסאות שונות לבחינה.
3. במהלך בדיקת הבחינות הבחין המרצה כי ישנן שתי בחינות הזהות באופן מחשיד. בחינה אחת של הסטודנט הנילון (להלן: **"הסטודנט"**) ובחינה נוספת של סטודנטית בקורס (להלן: **"פלונית"**). יתרה מכך, שתי הבחינות היו "מושלמות", כלשון המרצה, ולא היה בהן שום טעות כמפורט בכתב התלונה שלו מיום 28.07.2020. על כן, הציון של שתי הבחינות היה 100. בירור נוסף של המרצה העלה, כי הסטודנט שובץ לקבוצה ד' ופתר את המבחן בגרסה ד'. פלונית שובצה לקבוצה ב', אך פתרה שאלות שהופיעו בגרסה ד'.
4. נוכח הדמיון בין המבחנים והממצאים הנוספים שהתגלו בפניו, כפי שעוד יפורט, סבר תחילה המרצה כי ישנן שתי חלופות: האחת, כי הסטודנט אפשר לפלונית להעתיק קטעים מהמבחן שלו ובכך למעשה פלונית נחשפה לשאלות ממבחן של קבוצה ד' בעודה משובצת לקבוצה ב'; השנייה - שני הסטודנטים נעזרו בגורם חיצוני שסייע בידם לפתור את המבחן בגרסה ד'.
5. יצוין, כי קודם החל הדיון בעניינו של הסטודנט, פלונית הודתה בהעתקה במהלך הבחינה באמצעות מורה פרטי אשר פתר עבורה חלקים מהבחינה, לרבות שאלות מגרסה ד'. עניינה של פלונית נדון והסתיים זה מכבר. היא אף מסרה עדות בתיק דנן, כפי שיפורט בהמשך.
6. במסגרת בירור הסוגיה נשוא התיק דנן התקיימו שלושה דיונים בתאריכים הבאים: 17.09.2020 (להלן: **"הדיון הראשון"**); 21.09.2020 (להלן: **"הדיון השני"**); 24.09.2020 (להלן: **"הדיון השלישי"**). בדיונים נכחו: הקובלת אורלי שקד; הסטודנט הנילון ובא כוחו (שנכח בדיון הראשון והשלישי); רכזות ועדת המשמעת ורושמות הפרוטוקול אורית לייזר ויוליה גולדברג; המרצה בקורס והח"מ. כמו כן, פלונית מסרה עדותה בדיון השני, מיום 21.09.2020. שלושת הדיונים התקיימו בהיוועדות חזותית בהסכמת כל הגורמים הרלוונטיים.

תמצית גרסאות הצדדים:

7. להלן גרסת המרצה: בדיונים שהתקיימו תיאר המרצה בהרחבה את שאירע. לדבריו, הוא חילק את הכיתה לארבע קבוצות אקראיות, כך שכל קבוצה קיבלה מבחן בגרסה שונה עם שינויים מסוימים בין הסעיפים. כאשר

בדק את הבחינה של פלונית הבין מיד כי מדובר בהעתקה וזאת מהטעם הפשוט - היא פתרה חלקים נרחבים ממבחן בגרסה אחרת. כאמור, פלונית שובצה באופן אקראי לקבוצה ב' אך פתרה שאלות שהופיעו במבחן השייך לקבוצה ד'.

8. עוד תיאר המרצה בעדותו, כי לאחר מכן המשיך בבדיקת המבחנים ולפתע הבחין בבחינה ה"זהה לחלוטין", כלשוננו, לבחינה של פלונית (עמוד 1 לפרוטוקול הדיון הראשון). לדבריו, לא צריך להיות חד עין כדי להבחין בדמיון המובהק בין המבחנים של הסטודנט ושל פלונית, אשר בא לידי ביטוי במגוון היבטים וביניהם: הנוסח; הגרפים; הטרמינולוגיה; הטעויות הדומות; דרך הפתרון וכדומה.

9. על מנת לחזק את טענתו לפיה המבחנים של השניים דומים בצורה מובהקת וחריגה, הגיש המרצה ביום 21.09.2020 קובץ מפורט בן 12 עמודים ובו השוואה מפורטת בין הבחינות (להלן: "**הקובץ**"). המרצה הציג שורה ארוכה של סעיפים בהם קיים דמיון בולט בין שתי הבחינות. קובץ זה הועבר לעיונו של הסטודנט ונציגו לפני הדיון השלישי.

10. ברישא של דבריו בקובץ, המרצה בחר לפתוח עם מספר הערות מקדימות. אביא מקצת מדבריו, כהאי לישנא: *"עברתי על כל הבחינות בגרסה 4, הבחינה היחידה שהפתרון שלה דומה באופן קיצוני לפתרון של פלונית, זו הבחינה של הסטודנט. בנוסף עברתי על כל הבחינות בגרסה 2 ודגמתי בחינות מגרסאות 1 ו-3. לא היה דמיון כזה קיצוני באף זוג בחינות, למעט הבחינות של הסטודנט ופלונית. אני נמצא בבינתחומי חמש שנים ובדקתי כבר אלפי בחינות, מעולם לא נתקלתי בדמיון קיצוני שכזה"* (ההדגשה במקור, עמוד 1 בקובץ).

11. מיד לאחר ההקדמה הציג המרצה את הדמיון בין המבחנים על זו הדרך; בכל סעיף בו נמצא דמיון בין הבחינות הציג צילום מהבחינה של הסטודנט ומיד מתחתיו צילום מהבחינה של פלונית, כך שניתן יהיה לראות במוחש את הדמיון בתשובות. לצד כל סעיף וסעיף המרצה צירף את התייחסותו ואת חוות-דעתו. אציג כמה מן הדוגמאות המובאות בקובץ, כדלקמן:

12. שאלה 1 סעיף א: המרצה ציין כי בשתי הבחינות נעשה שימוש באותן המילים בדיוק. כמו כן, השרטוטים; החיצים; סדר ודרך פתרון המשוואה זהה לחלוטין בין שתי הבחינות. הטעים המרצה, כי דמיון שכזה לא נמצא בבחינות אחרות. (עמודים 2-4 בקובץ).

13. שאלה 1 סעיף ב: ביחס לדמיון הרב בין שתי התשובות בבחינה של הסטודנט ופלונית כותב המרצה בזו הלשון: *"שוב, כל שלבי העבודה זהים לחלוטין (בפתרון הרשמי פתרתי בדרך אחרת) מספור המשוואות בהתחלה, אופן הרישום שלהן, השימוש באותן מילות קישור בפתרון. הרישום יחד עם 2, הצבת נקודה אקראית זהה. יש אינסוף נקודות אקראיות זהות שניתן להציב, שניהם הציבו בדיוק את אותה הנקודה (בפתרון הרשמי בחרתי בנקודה אחרת)... בדיוק אותם שלבי העבודה, אותה אלגברה – יש מספר שיטות לפתור את המשוואה (בפתרון הרשמי יש דרך אחרת), אפילו הצמצומים זהים הרבה פעמים שמצמצמים, לא מסמנים זאת"* (עמודים 5-6 בקובץ).

14. בהמשך הקובץ מפרט המרצה עוד שורה של דוגמאות בהן נמצא דמיון ייחודי שהשתקף אך בין שתי הבחינות של הסטודנט ושל פלונית, תוך התייחסות ממוקדת לשלבי העבודה הזהים ולמאפיינים ייחודיים שנמצאו בשני המבחנים בלבד. לדוגמה: בחירת נקודה אקראית זהה בשתי הבחינות (עמוד 7 לקובץ); אותן טעויות נמצאו בשתי הבחינות (עמוד 9 לקובץ); אותו פתרון ייחודי וחריג נמצא בשתי הבחינות (עמוד 10 לפרוטוקול).

15. לאחר שהקשיב לעדותה של פלונית בדיון השני במסגרתו הודתה כי מורה פרטי פתר לה חלקים מהבחינה, המסקנה המתבקשת, להבנתו של המרצה, כי עניין לנו בהעתקה שובצה באופן הבא: גורם חיצוני עזר לסטודנט

לפתור את הבחינה. (כאמור, בתחילה, המרצה העלה שתי סברות ביחס לדמיון בין הבחינות. הראשונה: הסטודנט אפשר לפלונית להעתיק מהבחינה שלו. ברם, לאחר שפלונית הודתה בהונאה וגילתה כי פנתה במהלך הבחינה למורה הפרטי שלה, שיפתור עבורה חלק מהשאלות, המרצה נותר עם סברה אחת ויחידה, ולפיה גורם חיצוני עזר לסטודנט לפתור את הבחינה).

16. לסיכום גרסתו של המרצה: הזהות בין הבחינות מובהקת ובולטת לעין. לדבריו, מעולם לא ראה שתי בחינות כל כך דומות. לא סביר ששני אנשים יכתבו ברמת פירוט כזו את אותו המבחן בדיוק תוך שימוש באותן מילים; הסברים; חיצים; גרפים וכדומה (עמוד 2 לפרוטוקול הדיון השלישי). דמיון שכזה לא נמצא במבחנים אחרים שנבדקו. הסיכוי שהדמיון בין העבודות הנו מקרי בלבד שואף לאפס. משמע, הדמיון בין העבודות הנו תולדה של הונאה. עמדת המרצה היא שהסטודנט לא פתר את הבחינה בכוחות עצמו אלא גורם נוסף סייע לו בפתרון הבחינה.

17. להלן גרסת הסטודנט: כאמור, הועלה חשד שמא הסטודנט העביר את פתרון הבחינה שלו לפלונית והיא זו שהעתיקה ממנו. לחילופין; עלה החשד שמא גורם חיצוני סייע בידי הסטודנט (ופלונית) לפתור את המבחן. במענה לחשדות, טען הסטודנט לאורך כל הדרך, כי הוא אינו מכיר את פלונית; מעולם לא נפגש אתה ולא הייתה לו אינטראקציה כלשהי אתה במהלך הבחינה. לפיכך, הסטודנט מכחיש בתוקף את הטענה לפיה בוצעה העתקה הדדית בינו ובין פלונית.

18. באשר לחשד השני, לפיו גורם חיצוני סייע בידו לפתור את הבחינה; הסטודנט מכחיש בכל תוקף. לטענתו, פתר את המבחן בכוחות עצמו ושום גורם לא סייע בידו במהלך הבחינה. כל זאת, כמפורט בכתב תגובתו מיום 17.09.2020; וכן - עמודים 2,5,6 בפרוטוקול הדיון הראשון; עמוד 2 בפרוטוקול הדיון השלישי.

19. עוד טען הסטודנט; כי היה חשוב לו להצליח בקורס דנן מאחר ובעבר נכשל פעמיים במבחן בקורס זה. לפיכך, על מנת לעבור את הקורס בהצלחה הוא נעזר במורה פרטי ולמד עמו שעות רבות. השיעורים הפרטיים עלו לו כסף רב אך בסופו של יום מאמציו נשאו פרי והוא קיבל ציון 100 בבחינה. משמע, ההישג המרשים בבחינה הנו תולדה ישירה אך של השקעתו ומאמציו.

20. באשר לדמיון בין המבחנים; הסטודנט אינו מכחיש כי קיים דמיון בין הבחינה שלו לזו של פלונית (עמוד 6 בפרוטוקול הדיון הראשון). יחד עם זאת, טען כי להבנתו פתרון המבחן שלו דומה יותר לפתרון הבחינה של המרצה מאשר לפתרון הבחינה של פלונית (עמוד 6 בפרוטוקול הדיון הראשון; עמוד 2 בפרוטוקול הדיון השלישי; כתב תגובה מיום 21.09.2020 אשר נשלח במייל).

21. זאת ועוד; ביום 17.09.2020 שלח הסטודנט מייל ובו פירוט של מספר סעיפים מהמבחן שלו (11 במספר), אשר לטענתו דומים מאוד לאמור בפתרון הבחינה של המרצה. רוצה לומר - פתרון הבחינה שלו דומה הרבה יותר לפתרון של המרצה מאשר לפתרון הבחינה של פלונית.

22. בדיון השלישי שטח בא-כוחו של הסטודנט את טענותיו וציין, כי בתחילה נטען כלפי הסטודנט שסייע לפלונית להעתיק ומכאן הדמיון בין הבחינות. טענה זו קרסה, שהרי הן הסטודנט והן פלונית הכחישו שהם מכירים. לאורך כל הדרך טענו שאין בין הסטודנט ופלונית כל קשר ואלמלא המקרה של פלונית (שהודתה כי נעזרה במורה פרטי במהלך הבחינה) אזי כלל לא היה עולה חשד כלפי כשרות הבחינה של הסטודנט. לדבריו, יש לנתק את הדיון

בעניינו מהמקרה של פלונית. הסטודנט התכוון לבחינה במרץ רב. הוא נעזר במורה פרטי, השקיע משאבים ומאמצים רבים כדי להגיע מוכן לבחינה והציון שקיבל בהחלט משקף את המאמץ הרב שהשקיע בהכנה לבחינה.

23. בסיכום דבריו טען ב"כ הסטודנט כי התיאוריה של הקובלת קרסה. עמדתו היא כי בטענותיו הוכיח כי הסטודנט למד קשה, עשה את הבחינה לבד ואף השיג ציון של 100. אין לו שום קשר לפלונית ויש לדון בעניינו בנפרד מעניינה. לפיכך, ביקש מהקובלת להודות כי טעתה בעצם הגשת הקובלנה, לחזור בה מהגשת הקובלנה ולסגור את התיק.

24. להלן גרסת פלונית: עדותה של פלונית נשמעה בדיון השני. לדבריה, היא לא מכירה את הסטודנט ולא העתיקה ממנו במהלך הבחינה. היא התכוונה לבחינה יחד עם מורה פרטי. במהלך הבחינה עצמה היא נתקלה בקושי בחלק מהשאלות ולכן פנתה אל המורה הפרטי שליווה אותה והוא פתר לה חלק מהשאלות של הבחינה שבנדון.

25. במהלך עדותה נשאלה פלונית באשר לשוני בגרסאות הבחינה. כלומר, כיצד נוצר מצב שהיא פתרה שאלות שהופיעו בגרסה אחרת, שהרי המורה הפרטי פתר לה תרגילים שהופיעו בגרסה ד', בזמן שהיא בכלל שובצה לקבוצה ב'. להערכתה, סטודנטים נוספים העבירו למורה הפרטי שלה שאלות מגרסאות אחרות. יחד עם זאת הטעימה, כי היא לא מכירה סטודנטים נוספים מהכיתה שנעזרו במורה הפרטי שלה (אגב, הסטודנטית סירבה למסור את שמו של המורה הפרטי שסייע לה ולאחרים בבחינה).

הכרעה:

26. רמת ההוכחה הדרושה: כפי שצוין במספר החלטות משמעת קודמות, רמת ההוכחה בתיקי משמעת באקדמיה הינה "מעל לכל ספק סביר". על כך אין חולק. במקרים בהם עסקינן בעבירות משמעת חמורות דוגמת הונאה בבחינה כבמקרה דנן, להרשעה השלכות גורל על המשך עתידו המקצועי-כלכלי של הסטודנט ועל שמו הטוב. סטודנט המורשע בהונאה בבחינה, ככלל, מורחק מהלימודים, לכל הפחות לסמסטר אחד, ועל כן ראוי כי רמת ההוכחה תהיה מעל לכל ספק סביר.

27. מסתמא, במקרה בו נמצאו שתי בחינות דומות מאוד ברמה של מילה במילה לרבות גרפים וסימונים אחרים, ובפרט כאשר אחת החשודות פתרה מבלי משים שאלות שהופיעו בגרסה אחרת של המבחן שאינו המבחן שלה, אזי נטל ההוכחה עובר אל הסטודנטים על מנת שישבירו את פשר הדמיון הרב בין שני המבחנים שלהם. הסטודנטים נדרשו לסתור את ההנחה הפועלת כנגדם לפיה הדמיון בין שני המבחנים מקורו בהעתקה הדדית או סיוע מאותו גורם חיצוני. כל בר בי רב יכול להבין כי דמיון כל כך מובהק בין שני מבחנים, כאשר פלונית נחשפה לשאלות מבחינה אחרת, אינו מקרי וזאת בלשון המעטה.

28. ובכן, במקרה של פלונית הדברים התבהרו במהרה. היא הודתה על אתר כי המורה הפרטי שהכין אותה לבחינה סייע לה אף בזמן הבחינה, בכך שפתר עבורה חלק מהשאלות. מעשה האסור בתכלית האיסור והיה ידוע הן לסטודנטית והן לאותו מורה פרטי (מה שמסביר את הסירוב של פלונית לחשוף את שמו). כעת נותרנו עם הסטודנט, שאמור היה לספק הסבר המניח את הדעת לדמיון בין שתי הבחינות. ברי, כי ברגע שהסטודנט עומד בנטל זה, יש לזכותו על אתר. דומה עליי, כי אין זה המקרה. אנהיר את דבריי.

29. השתכנעתי, מעל לכל ספק סביר, כי הבחינות של הסטודנט ושל פלונית דומות ברמה מאוד גבוהה עד כדי דמיון מוחלט. יוטעם, כי הדמיון בא לידי ביטוי בחלקים נרחבים בבחינה. אין מדובר בקטעים בודדים. יתרה מכך;

- הדמיון בא לידי ביטוי בכל מרכיבי הבחינה: החלקים המילוליים; הגרפים; סדר הפתרון; השרטוטים (חיצים וצורות אחרות וכדומה).
30. יצוין, כי הדברים משתקפים נאמנה בקובץ ששקד והכין המרצה בו פירט באופן יסודי את הדמיון בין המבחנים. מצאתי כי דבריו בעל-פה ובכתובים, כפי שהביאם בקובץ הינם מוצקים ונכונים. בטוחני, כי בסיועו הטוב והחשוב של המרצה נחשפה האמת העובדתית.
31. אשר על כן, הגעתי לכדי מסקנה, כי בנסיבות העניין, לא סביר ולא הגיוני שדמיון שכזה בין שתי הבחינות, על כל מאפייניו כאמור, הנו מקרי. ברי, כי הדמיון בין הבחינות הנו תולדה של מעשה אסור, ידוע ומכוון.
32. לצערי הרב, הסטודנט לא סיפק תשובות המניחות את הדעת לדמיון בין המבחן שלו ובין המבחן של פלונית. הסבריו לדמיון בין הבחינות לא הצליחו ליצור ספק, ולו הקל ביותר, כי אין מדובר במעשה הונאה. ביחס לשאלה האם נעזר בגורם חיצוני במהלך הבחינה - הסטודנט הכחיש זאת מכל וכל. לכשתבקש למסור את שם המורה הפרטי עמו למד לבחינה, סירב לעשות כן (עמוד 2 לפרוטוקול הדיון השני). כאמור, גם פלונית סירבה למסור את שם המורה הפרטי שפתר עבורה חלק מהמבחן. בכל מקרה, קיומו של אותו מורה פרטי וסיועו לפתרון המבחן אינם מוטלים בספק אפילו זהותו שמורה עמם.
33. טענת הסטודנט כי פתרון הבחינה שלו דומה לפתרון המרצה אינה מסייעת בידו. ברי, כי אם סטודנט מקבל ציון 100, אזי הפתרון שלו זהה בצורה רבה מאוד לפתרון המרצה. זו טענה סבירה. יחד עם זאת, מה שלא סביר הוא הדמיון בין פתרונות הבחינה של הסטודנט ושל פלונית. מכל מקום, טענה זו אין בה כדי לפטור את הסטודנט מלספק הסבר המניח את הדעת כיצד יתכן שהמבחן שלו דומה מאוד למבחן של פלונית, שהודתה כי מורה פרטי פתר לה חלק מהבחינה.
34. יוער, כי לא התקבל מטעם הסטודנט, בשום שלב של הדיון, הסבר הגיוני, המניח את הדעת, הכיצד המבחן שלו דומה באופן חריג למבחן של פלונית, אשר הודתה כי מורה פרטי פתר לה חלקים מהבחינה. הסטודנט לא סיפק תשובות הגיוניות המניחות את הדעת, אשר ישפכו אור על שאירע במהלך הבחינה ועל כי מה שאירע אינו מעשה אסור.
35. **הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות**: טוען ב"כ הסטודנט, כי מדובר בראיות נסיבתיות בלבד ועל סמך אלה לא ניתן להכריע בסוגיה. כלומר, מאחר ואין עדות ישירה לכך שבוצע מעשה הונאה כלשהו מצד הסטודנט, אזי לא ניתן להכריע כי אכן ביצע מעשה הונאה בבחינה נשוא התיק דנן. אשר על כן, יש לבטל את האישום כנגדו על אתר, כך ב"כ הסטודנט. טענה זו, אף היא, דינה להידחות על הסף.
36. רמת ההוכחה הדרושה בתיקי משמעת באקדמיה, לרבות שאלת ההרשעה על בסיס ראיות נסיבתיות, נדונו זה מכבר בבית המשפט העליון והובאו במספר החלטות משמעת קודמות. בעניין הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות, יפים דבריה של כבוד השופטת פרוקצ'יה בע"פ 2132/04 **קייס נגד מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.5.2007):
- "כדי לקבוע ממצא מרשיע על בסיס ראיות נסיבתיות, נדרש כי שילובן יוביל למסקנה מפלילה כמסקנה סבירה אפשרית יחידה. בהתקיים מסקנה סבירה אפשרית אחרת, שהיא ממשית ואינה דמיונית, שאין בה כדי הפללת הנאשם, דינו לצאת זכאי."** [ההדגשות אינן במקור]
37. הקשבתי בקשב רב לטענותיהם של הסטודנט ובא כוחו במהלך שלושת הדיונים; עיינתי באופן מעמיק בחומר הראיות ובשאר החומרים שהונחו בפניי; ולאחר חקירה ודרישה אני יכול לומר ברמת וודאות הדרושה, כי אין

אפשרות שהדמיון הרב בין פתרונות הבחינה הנו מקרי. גרסתו של הסטודנט לפיה הדמיון בין המבחנים הנו מקרי בלבד נמצאה כבלתי סבירה בעליל בעיניי, וככזו שאינה עולה בקנה אחד עם המסכת העובדתית; השכל הישר; ההיגיון הבריא וניסיון החיים.

38. התקבל אצלי הרושם, מעל לכל ספק, כי טענתו לפיה פתר את המבחן בכוחות עצמו וללא שום עזרה – אינה תואמת את המציאות ואינה נכונה. ההנחה הראשונית של המרצה לפיה גורם חיצוני סייע לסטודנט הינה מסקנת הסופית. השכל הישר וההיגיון עולים מדבריו בכתובים ובעל-פה ומאשרים אותה. מצאתי כי המסקנה היחידה הסבירה האפשרית בנסיבות העניין הנה כי הסטודנט ביצע הונאה בבחינה דן. זו האפשרות הכי קרובה לאמת. גם אם אינה מגעת לרמת וודאות מוחלטת וככזו המאפשרת לקבוע באופן החלטי כיצד בוצעה ההונאה.

39. לאור המקובץ לעיל, הגעתי לכדי מסקנה, כי הסטודנט לא הרים את הנטל שהונח על כתפיו. הסטודנט לא סיפק שום הסבר הגיוני, סביר וממשי ביחס לעובדה שפתרון הבחינה שלו דומה לפתרון הבחינה של פלונית, אשר הודתה כי מורה פרטי פתר לך חלק מהבחינה. אשר על כן, אני מרשיע את הסטודנט בעבירת הונאה בבחינה, כאמור בסעיף 2(3) לתקנון.

שאלת העונש:

40. עבירת הונאה בבחינה הנה מהחמורות בעבירות שבתקנון המשמעת. פגיעה בטוהר הבחינות תוך ניסיון להערים על סגל ההוראה במטרה לקבל ציון שלא אליבא דכישורי הסטודנט מחייבת ענישה מחמירה ומרתיעה על מנת שמקרים מעין אלה לא יישנו. הדברים מקבלים משנה תוקף בעת הזו. בשל המגבלות שנכפו עלינו, הבחינות נערכות בבית הסטודנט ללא השגחה מלאה מצד הבינתחומי. מתכונת בחינות זו מחייבת מהסטודנטים רמת אמון ויושרה גבוהים מהרגיל. לכן, דווקא בתקופה זו, ישנה חשיבות יתרה בשמירה על טוהר הבחינות ובענישה מחמירה כלפי כל מי שמעז לפגוע במכוון בטוהר הבחינות, בשוויון המתחייב בין הסטודנטים ובשמו הטוב של המוסד שבו הוא לומד.

41. במקרה דן לא הוצגו בפני נסיבות אישיות מיוחדות, אשר יש בהן כדי לבקש להקל בעונש.

42. **סיכומו של עניין:** נוכח חומרת העבירה ונסיבותיה; התחמקות הסטודנט מאחריות למעשיו; החלטתי כי העונש הראוי בנסיבות המקרה הנו, כדלקמן:

א. פסילת הקורס.

ב. **הרחקה מהלימודים בפועל למשך שנת לימודים אחת.** ההרחקה תיכנס לתוקפה כבר בסמסטר א' תשפ"א.

ג. **הרחקה מלימודים לשנה אחת על תנאי.** התנאי יעמוד בתוקפו עד תום שנת לימודים תשפ"ב ויופעל באם יורשע הסטודנט בעבירה של חוסר יושר אקדמי.

החלטה זו תפורסם ללא ציון שמו של הסטודנט.

שלי מלכה, עו"ד
הממונה על המשמעת

The Interdisciplinary Center Herzliya

October 8, 2020

Disciplinary File 3/2020

In the matter of Student A – (hereinafter: the Student)

Decision

1. This case concerns a Student at the Interdisciplinary Center Herzliya against whom a complaint was filed on September 11, 2020 accusing him of cheating on an exam under clause 2(c) and/or infracting instructions concerning an exam under 2(f) of the disciplinary regulations of the Interdisciplinary Center (hereinafter: The Disciplinary Regulations).
2. An online exam was administered without proctors in the said course due to the constraints enforced, inter alia, on the Interdisciplinary Center Herzliya as a result of the Covid 19 pandemic. The lecturer in the course (hereinafter: "the lecturer") prepared four different versions of the exam before the exam was held. The students were randomly divided into four different groups and each group received a different version of the exam. It is noteworthy that the students did not know that the lecturer made the effort to draft four different versions of the exam.
3. When checking the exam the lecturer noticed that two exams were suspiciously identical. One exam belonged to Student A (hereinafter: "the Student") and the other exam to another student in the course (hereinafter: "Student B"). Moreover, in the lecturer's words, the two exams were "exact" and had no mistakes as detailed in his complaint dated July 28, 2020. Thus, the grade on both exams was 100. Further clarification by the lecturer revealed that the Student was in group D and took the version 4 exam. Student B was in group B but completed the version 4 exam.
4. In light of the similarity between the exams and additional findings that he discovered as detailed below, at the beginning the lecturer believed that there are two alternatives: one, the Student allowed Student B to copy sections of his exam and thus Student B actually was exposed to version 4 of the exam even though she was placed in group D. The second – the two students received assistance from an external entity to complete the version 4 exam.
5. It should be noted that before the Student's hearing began Student B admitted to cheating on the exam by means of a tutor who solved parts of the exam, including questions from version 4. The matter of Student B was heard and was already decided. She also gave evidence in this case as detailed below.
6. In the framework of clarifying the issue in this case three hearings were held on September 17, 2020 (hereinafter: "the first hearing"), on September 21, 2020 (hereinafter: "the second hearing") and on September 23, 2020 (hereinafter: "the third hearing"). The Complainant, Orly Shaked, the accused Student and his legal representative (who was present at the first and third hearings), Committee Coordinators and protocol recorders, Orit Laser and Yulia Goldberg, the course lecturer and the undersigned were present at the hearings. In addition, Student B testified at the second hearing, on September 21, 2020. The three hearings were held by means of a virtual conference with the consent of all of the relevant parties.

Summary of the Parties' Version of Events

7. The lecturer's version of events: At the hearings held the lecturer described the event in great detail. According to the lecturer, he divided the class into four random groups so that each group received a different version of the exam with certain changes in the questions. When checking Student B's exam he immediately realized that it was copied and that was due to the simple reason that she answered extensive parts of the exam of another version. As stated Student B was randomly assigned to Group B, however she answered the questions that appeared on Group D's exam.
8. In his testimony the lecturer also explained that afterwards he continued to check exams and suddenly noticed an exam that was "completely identical" to Student B's exam (page 1 of the protocol of the first hearing). According to the lecturer, you do not have to be eagle-eyed to notice the distinct resemblance between the exams of the Student and Student B, expressed in several ways: the wording, the graphs, the terminology, the similar mistakes, the way of solving and so forth.
9. In order to strengthen his arguments that the exams of the two are significantly and exceptionally similar, on September 21, 2020 he submitted a comprehensive file containing 12 pages with a detailed comparison of the exams (hereinafter: "the file"). The lecturer presented a long list of clauses in which there was a striking resemblance between the two exams. The file was sent to the Student and his representative for review before the third hearing.
10. At the beginning of his statements in the file the lecturer chose to open with several preliminary remarks. I present some of his statements word for word: *"I went over **all of the Version 4 exams**, the only exam in which the answers were exceptionally similar to Student B's exam was the Student's exam. In addition I checked all of the version 2 exams and I sampled exams from versions 1 and 3. There was no similarity to such an extreme between any two exams, except the exams of the Student and Student B. I have been at the Interdisciplinary Center for five years, I have checked thousands of exams, and I have never come across such extremity."* (The bold is in the source, page 1 in the file).
11. Immediately following the introduction the lecturer presented the similarities between the exams in this way: in each clause in which resemblance was found between the exams he presented a photo of the exam of the Student and immediately below it a photo of the exam of Student B, so that the similarity of the answers can be clearly seen. Alongside each clause the lecturer added his remarks and opinion. I will present several examples presented in the file as follows:
12. Question 1, clause a: The lecturer noted that in both exams the exact same words were used. In addition, the diagrams, the arrows, the order and the way in which the equation was solved is completely identical in the two exams. He argued that such similarity was not found in other exams (pages 2-4 in the file).
13. Question 1, clause b: in reference to the great resemblance between the two answers on the exams of the Student and Student B, the lecturer in his words wrote: *"Again, all of the phases of the work are completely identical (I solved the official answer in a different way) the number of equations at the beginning, the way they are listed, the use of the same connecting words in the answer. Listing together with 2, placing the identical random dot. There are infinite identical random dots that can be placed, both of them placed the same dot (I chose a different dot in the*

official answer)... exactly the same phases of the work, the same algebra – there are several methods for solving the equation (a different way is presented in the official answer), even the reductions are identical numerous times when reducing, these are not marked" (pages 5-6 in the file).

14. Later in the file the lecturer details another list of examples in which there is unique resemblance that was reflected in the two exams of the Student and Student B, with focus on the identical stages of the work and unique characteristics found only in the two exams (page 9 of the file); For example, choosing identical random dots on both exams (page 7 in the file); the same extraordinary and unique answer in the two exams (page 10 of the protocol).
15. After listening to Student B's testimony during the second hearing in which she admitted to the fact that her tutor solved parts of the exam, the obvious conclusion according to the lecturer is that this is a case of cheating in the follow way: An external entity helped the student solve the exam. (As stated, in the beginning, the lecturer raised two explanations regarding the similarity of the exams. The first: the Student allowed Student B to copy from his exam. However, after Student B admitted to deceiving (revealed that she asked her tutor to help her solve part of the equations during the exam, the lecturer remained with the one and only explanation where an external entity helped the Student complete the exam).
16. To summarize the lecturer's version of events: the identicalness of the exams is substantial and obvious. According to the lecturer, he has never seen two exams so similar. It is unreasonable that the two people would write them at such a level of detail, the same exact exam with the same words and explanations, arrows, graphs and so forth (page 2 of the protocol of the third hearing). Such resemblance was not found in other exams that were checked. The chance that the similarity between the works was solely incidental is almost nil. Namely, the similarity between the works is the result of cheating. The belief of the lecturer is that the Student did not take the exam by himself but rather another entity helped him complete the exam.
17. The Student's version of events: As stated, suspicion arose that the Student gave the answers of the exam to Student B and she copied them from him. Alternatively, suspicion arose that an external entity helped the Student (and Student B) to complete the exam. In response to these suspicions, all along the Student claimed that he is not acquainted with Student B, never met her and there was no interaction between them during the exam. Thus the student firmly denies the claims that there was copying between him and Student B.
18. As for the second suspicion, whereby an external entity helped him complete the exam, the Student absolutely denies this. According to the Student, he completed the exam on his own and no one helped him during the exam. All of this is detailed in his response letter dated September 17, 2020, and pages 2, 5, and 6 of the protocol of the first hearing and page 2 of the third hearing.
19. The Student also argued that it was important for him to succeed in the said course because in the past he failed the exam in this course twice. Thus, in order to successfully succeed he took lessons with a tutor and studied with him for many hours. The tutoring cost him a great deal of money but in the end the efforts paid off and he received a grade of 100 on the exam. Thus the impressive achievement on the exam was the direct result of his investment and efforts.

20. As for the similarities on the exams, the Student does not deny that there is similarity between his exam and Student B's exam (page 6 of the protocol of the first hearing). Nonetheless, he claimed that his solution to his exam is more similar to the lecturer's solution than Student B's solution (page 6 of the protocol of the first hearing, page 2 of the protocol of the third hearing, response letter dated September 21, 2020 that was sent by email).
21. Moreover, on September 17, 2020 the Student sent an email and detailed several clauses on his exam (11), which he claims are more similar to the contents of the exam completed by the lecturer. That is, his completed exam is much more similar to the completed exam of the lecturer than the completed exam of Student B.
22. At the third hearing the Student's legal representative presented his arguments and stated that at the beginning it was claimed that the Student helped Student B copy and thus the similarity between the exams. This claim collapsed because both the Student and Student B denied that they know each other. All along they claimed that there is no connection whatsoever between the Student and Student B and had there not been the incident of Student B (in which she admitted that her tutor helped her during the exam) then suspicion would not have arisen in connection to the validity of the Student's exam. According to the Student his case should be separated from the case of Student B. The Student vigorously prepared for the exam. He went to a tutor, invested resources and much effort in order to come prepared to the exam and the grade he received absolutely reflected the great effort that he invested in preparing for the exam.
23. In conclusion the Student's legal representative argued that the Complainants theory collapsed. His position is that his arguments proved that the Student studied hard, completed the exam himself and even received a grade of 100. He has no connections to Student B and his case should be dealt with separately. Thus, he asked the Complainant to admit that she had made a mistake in filing the complaint, retract the complaint and close the case.
24. Student B's version: Student B's version of the events was heard during the second hearing. According to Student B, she is not acquainted with the Student and she did not copy from him during the exam. She prepared for the exam with a tutor. During the exam itself, she had difficulty answering some of the questions and thus contacted her tutor who accompanied her and solved part of the questions on the said exam.
25. During her testimony Student B was asked about the difference in the versions of the exams. In other words how did it turn out that she completed questions that appeared on a different version, because the tutor answered questions that appeared on version 4, while she was assigned to group B. She believes that other students from the class sent her tutor questions from other versions. However, she claimed that she does not know other students who received help from her tutor (by the way, Student B refused to disclose the name of the tutor who helped her and others on the exam).

Decision

26. **The necessary level of proof:** As noted in a number of earlier disciplinary decisions, the level of proof in disciplinary cases in academia is "beyond reasonable doubt". There is no dispute about that. In cases involving severe disciplinary offenses

such as cheating on an exam as in this case, conviction has crucial implications concerning the Student's economic/professional future and on his good name. A student who is convicted of cheating on an exam in general, is suspended from studies for at least one semester and thus it is appropriate for the level of proof to be beyond reasonable doubt.

27. Apparently, in the case in which two exams are very similar at the level of word for word, including graphs and other signs, especially when one of the suspects inadvertently answered questions that appeared on a different version of the exam, which was not the version she was supposed to take, the burden of proof shifts to the students to provide an explanation for the great similarity between their two exams. The students were asked to refute the assumption against them, whereby the cause of the similarity between the two exams was mutual copying or help from an external entity. Any reasonable person can comprehend that such significant similarity between the two exams, where Student B was exposed to questions on a different version of the exam is not incidental to say the least.
28. Thus, in the case of Student B things were clarified quickly. She immediately admitted that her tutor helped her complete the exam at the time of the exam, by solving some of the questions for her. A completely forbidden act and known to be forbidden both to Student B and the tutor (which explains why Student B refused to expose his name). Now we are left with the Student who was supposed to provide a reasonable explanation for the similarity between the two exams. Clearly, the moment the Student meets this burden, he should be immediately acquitted. I believe this is not the case and I will clarify my statement.
29. I am convinced, beyond reasonable doubt that the exam of the Student and the exam of Student B are highly similar to the point of absolute resemblance. It is stressed that the resemblance is expressed in extensive parts of the exam. This is not a question of several sections. Moreover, the resemblance is expressed in all elements of exam: the wording, the graphs, the order of the answers, and the diagrams (arrows and other shapes and so forth).
30. It is hereby noted that this is accurately reflected in the file that the lecturer meticulously prepared in which he thoroughly detailed the similarity between the exams. I found that his verbal statements and his written statements that appear in the file are solid and true. I am certain that with the beneficial and significant help of the lecturer the factual truth has been revealed.
31. Thus, I have come to the conclusion that under the circumstances of this case it is unreasonable and illogical that such resemblance between the two exams, regarding all of the characteristics as stated, is coincidental, and that indeed the similarity between the two exams is due to a prohibited, known and intended act.
32. Regretfully, the Student did not provide reasonable answers for the resemblance of his exam to the exam of Student B. His explanation for the similarity between the exams did not succeed in providing doubt, even the slightest that this is not an act of deceit. In reference to the question of whether he received help from an external entity during the exam, the Student completely denied it. When he was asked to provide the name of the tutor with whom he studied for the exam, he refused to do so (page 2 of the protocol of the second hearing). As stated Student B also refused to provide the name of the tutor who provided her with some of the answers on the

exam. In any case, the existence of such a tutor and his assistance in completing the exam are not doubted, even if his identity is protected by them.

33. The Student's claim that the answers to his exam are similar to the Lecturer's answers does not help him. Clearly if the Student received a grade of 100 on his exam his answers are very much identical to the answers of the Lecturer. This is a reasonable claim. Nonetheless, what is not reasonable is the similarity between the Student's exam and Student B's exam. In any case, this argument does not exempt the Student from having to provide a plausible explanation of how it is possible that his exam greatly resembles the exam of Student B, who admitted that her tutor helped her complete her exam.
34. It is noteworthy that at no point in the hearings did the Student provide a logical explanation, which is convincing, of how his exam is so extraordinarily similar to the exam of Student B, who admitted that her tutor solved part of the exam. The Student did not provide logical reasons that are convincing and shed light on what occurred during the exam and that what did occur was not a prohibited act.
35. **Conviction based on circumstantial evidence:** The Student's legal representative argued that this is a case of circumstantial evidence only and that a verdict cannot be given based only on that. Namely, because there is no direct testimony that any cheating was done on the part of the Student, a verdict cannot be given that indeed cheating was done on the exam in this case. Thus, the accusation against him should be retracted immediately, according to the Student's legal representative. This argument is also completely refuted.
36. The level of proof needed in disciplinary files in academia, including the question of conviction based on circumstantial evidence, was decided in a Supreme Court case which was cited in earlier disciplinary decisions. In reference to conviction based on circumstantial evidence, the words of the honorable Justice Procaccia in CA 2132/04 Kais vs the State of Israel (published in Nevo, May 28, 2007) are appropriate:

"In order to determine a convictional finding based on circumstantial evidence, the combination of the evidence must lead to the incriminating conclusion being the only reasonable possibility. With the existence of another reasonable conclusion that is real and not imaginary, which does not incriminate him, the accused should be acquitted." [emphasis does not appear in the source]

37. I attentively listened to the arguments of the Student and of his legal representative during the three hearings; I carefully reviewed the evidence and the other material presented to me; and after investigation and requests I can state with the required level of accuracy that there is no possibility that the great resemblance between the answers on the exams is coincidence. The Student's version whereby the resemblance between the exams is only coincidental is completely implausible and as such does not coincide with the facts, common sense, practicality and life experience.
38. I am of the impression, beyond any doubt, that his claim that he completed the exam on his own with no help, does not suit the reality and is not true. The first assumption of the lecturer whereby an external entity helped the student is my final conclusion. Common sense and logic

